

FACHLITERATUR
EDITION ROMIOSINI
ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ICGL12 | 12th INTERNATIONAL CONFERENCE
ON GREEK LINGUISTICS
16 – 19 SEPTEMBER 2015
FREIE UNIVERSITÄT BERLIN, CEMOG

Proceedings of the ICGL12

vol. 2

The International Conference on Greek Linguistics is a biennial meeting on the study and analysis of Greek (Ancient, Medieval and Modern), placing particular emphasis on the later stages of the language.

PROCEEDINGS OF THE ICGL12
ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΟΥ ICGL12

**Thanasis Georgakopoulos, Theodossia-Soula Pavlidou, Miltos Pechlivanos,
Artemis Alexiadou, Jannis Androutsopoulos, Alexis Kalokairinos,
Stavros Skopeteas, Katerina Stathi (Eds.)**

**PROCEEDINGS OF THE 12TH INTERNATIONAL
CONFERENCE ON GREEK LINGUISTICS**

**ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΟΥ 12^{ΟΥ} ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ**

VOL. 2

© 2017 Edition Romiosini/CeMoG, Freie Universität Berlin. Alle Rechte vorbehalten.
Vertrieb und Gesamtherstellung: Epubli (www.epubli.de)
Satz und Layout: Rea Papamichail / Center für Digitale Systeme, Freie Universität Berlin
Gesetzt aus Minion Pro
Umschlaggestaltung: Thanasis Georgiou, Yorgos Konstantinou
Umschlagillustration: Yorgos Konstantinou

ISBN 978-3-946142-35-5
Printed in Germany

Online-Bibliothek der Edition Romiosini:
www.edition-romiosini.de

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σημείωμα εκδοτών	7
Περιεχόμενα.....	9
Peter Mackridge:	
<i>Some literary representations of spoken Greek before nationalism(1750-1801)</i>	17
Μαρία Σηφιανού:	
<i>Η έννοια της ευγένειας στα Ελληνικά.....</i>	45
Σπυριδούλα Βαρλοκώστα:	
<i>Syntactic comprehension in aphasia and its relationship to working memory deficits</i>	75
Ευαγγελία Αχλάδη, Αγγελική Δούρη, Ευγενία Μαλικούτη & Χρυσάνθη Παρασχάκη-Μπαράν:	
<i>Γλωσσικά λάθη τουρκόφωνων μαθητών της Ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας: Ανάλυση και διδακτική αξιοποίηση</i>	109
Κατερίνα Αλεξανδρή:	
<i>Η μορφή και η σημασία της διαβάθμισης στα επίθετα που δηλώνουν χρώμα.....</i>	125
Eva Anastasi, Ageliki Logotheti, Stavri Panayiotou, Marilena Serafim & Charalambos Themistocleous:	
<i>A Study of Standard Modern Greek and Cypriot Greek Stop Consonants: Preliminary Findings</i>	141
Anna Anastassiadis-Symeonidis, Elisavet Kiourti & Maria Mitsiaki:	
<i>Inflectional Morphology at the service of Lexicography: ΚΟΜΟΛεξ, A Cypriot Morphological Dictionary</i>	157

Γεωργία Ανδρέου & Ματίνα Τασιούδη: <i>Η ανάπτυξη του λεξιλογίου σε παιδιά με Σύνδρομο Απνοιών στον Ύπνο.....</i>	175
Ανθούλα- Ελευθερία Ανδρεσάκη: <i>Ιατρικές μεταφορές στον δημοσιογραφικό λόγο της κρίσης: Η οπτική γωνία των Γερμανών</i>	187
Μαρία Ανδριά: <i>Προσεγγίζοντας θέματα Διαγλωσσικής Επίδρασης μέσα από το πλαίσιο της Γνωσιακής Γλωσσολογίας: ένα παράδειγμα από την κατάκτηση της Ελληνικής ως Γ2</i>	199
Spyros Armostis & Kakia Petinou: <i>Mastering word-initial syllable onsets by Cypriot Greek toddlers with and without early language delay.....</i>	215
Julia Bacskai-Atkari: <i>Ambiguity and the Internal Structure of Comparative Complements in Greek.....</i>	231
Costas Canakis: <i>Talking about same-sex parenthood in contemporary Greece: Dynamic categorization and indexicality.....</i>	243
Michael Chiou: <i>The pragmatics of future tense in Greek.....</i>	257
Maria Chondrogianni:. <i>The Pragmatics of the Modern Greek Segmental Markers</i>	269
Katerina Christopoulou, George J. Xydopoulos & Anastasios Tsangalidis: <i>Grammatical gender and offensiveness in Modern Greek slang vocabulary</i>	291
Aggeliki Fotopoulou, Vasiliki Foufi, Tita Kyriacopoulou & Claude Martineau: <i>Extraction of complex text segments in Modern Greek.....</i>	307
Αγγελική Φωτοπούλου & Βούλα Γιούλη: <i>Από την «Έκφραση» στο «Πολύτροπο»: σχεδιασμός και οργάνωση ενός εννοιολογικού λεξικού.....</i>	327
Marianthi Georgalidou, Sofia Lampropoulou, Maria Gasouka, Apostolos Kostas & Xanthippi Foulidi: <i>“Learn grammar”: Sexist language and ideology in a corpus of Greek Public Documents</i>	341
Maria Giagkou, Giorgos Fragkakis, Dimitris Pappas & Harris Papageorgiou: <i>Feature extraction and analysis in Greek L2 texts in view of automatic labeling for proficiency levels</i>	357

Dionysis Goutsos, Georgia Fragaki, Irene Florou, Vasiliki Kakousi & Paraskevi Savvidou: <i>The Diachronic Corpus of Greek of the 20th century: Design and compilation</i>	369
Kleanthes K. Grohmann & Maria Kambanaros: <i>Bilectalism, Comparative Bilingualism, and the Gradience of Multilingualism: A View from Cyprus</i>	383
Günther S. Henrich: „Γεωγραφία νεωτερική“ στο Λίβιστρος και Ροδάμνη: μετατόπιση ονομάτων βαλτικών χωρών προς την Ανατολή;	397
Noriyo Hoozawa-Arkenau & Christos Karvounis: <i>Vergleichende Diglossie - Aspekte im Japanischen und Neugriechischen: Veriäten - Interferenz</i>	405
Μαρία Ιακώβου, Ηριάννα Βασιλειάδη-Λιναρδάκη, Φλώρα Βλάχου, Όλγα Δήμα, Μαρία Καββαδία, Τατιάνα Κατσίνα, Μαρίνα Κουτσουμπού, Σοφία-Νεφέλη Κύτρου, Χριστίνα Κωστάκου, Φρόσω Παππά & Σταυριαλένα Περγέα: <i>ΣΕΠΙAME2: Μια καινούρια πηγή αναφοράς για την Ελληνική ως Γ2</i>	419
Μαρία Ιακώβου & Θωμαΐς Ρουσουλιώτη: <i>Βασικές αρχές σχεδιασμού και ανάπτυξης του νέου μοντέλου αναλυτικών προγραμμάτων για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας</i>	433
Μαρία Καμηλάκη: «Μαζί μου ασχολείσαι, πόσο μαλάκας είσαι!»: Λέξεις-ταμπού και κοινωνιογλωσσικές ταυτότητες στο σύγχρονο ελληνόφωνο τραγούδι.....	449
Μαρία Καμηλάκη, Γεωργία Κατσούδα & Μαρία Βραχιονίδου: <i>Η εννοιολογική μεταφορά σε λέξεις-ταμπού της NEK και των νεοελληνικών διαλέκτων</i>	465
Eleni Karantzola, Georgios Mikros & Anastassios Papaioannou: <i>Lexico-grammatical variation and stylometric profile of autograph texts in Early Modern Greek</i>	479
Sviatlana Karpava, Maria Kambanaros & Kleanthes K. Grohmann: <i>Narrative Abilities: MAINing Russian–Greek Bilingual Children in Cyprus</i>	493
Χρήστος Καρβούνης: <i>Γλωσσικός εξαρχαϊσμός και «ιδεολογική» νόρμα: Ζητήματα γλωσσικής διαχείρισης στη νέα ελληνική</i>	507

Demetra Katis & Kiki Nikiforidou: <i>Spatial prepositions in early child Greek: Implications for acquisition, polysemy and historical change</i>	525
Γεωργία Κατσούδα: <i>Το επίθημα -ούνα στη ΝΕΚ και στις νεοελληνικές διαλέκτους και ιδιώματα</i>	539
George Kotzoglou: <i>Sub-extraction from subjects in Greek: Its existence, its locus and an open issue</i>	555
Veranna Kyrioti: <i>Narrative, identity and age: the case of the bilingual in Greek and Turkish Muslim community of Rhodes, Greece</i>	571
Χριστίνα Λύκου: <i>Η Ελλάδα στην Ευρώπη της κρίσης: Αναπαραστάσεις στον ελληνικό δημοσιογραφικό λόγο</i>	583
Nikos Liosis: <i>Systems in disruption: Propontis Tsakonian</i>	599
Katerina Magdou, Sam Featherston: <i>Resumptive Pronouns can be more acceptable than gaps: Experimental evidence from Greek</i>	613
Maria Margarita Makri: <i>Opos identity comparatives in Greek: an experimental investigation</i>	629
2ος Τόμος	
Περιεχόμενα.....	651
Vasiliki Makri: <i>Gender assignment to Romance loans in Katoitaliótika: a case study of contact morphology</i>	659
Evgenia Malikouti: <i>Usage Labels of Turkish Loanwords in three Modern Greek Dictionaries</i>	675
Persephone Mamoukari & Penelope Kambakis-Vougiouklis: <i>Frequency and Effectiveness of Strategy Use in SILL questionnaire using an Innovative Electronic Application</i>	693

Georgia Maniati, Voula Gotsoulia & Stella Markantonatou: <i>Contrasting the Conceptual Lexicon of ILSP (CL-ILSP) with major lexicographic examples</i>	709
Γεώργιος Μαρκόπουλος & Αθανάσιος Καρασίμος: <i>Πολυεπίπεδη επισημείωση του Ελληνικού Σώματος Κειμένων Αφασικού Λόγου</i>	725
Πωλίνα Μεσηνιώτη, Κατερίνα Πούλιου & Χριστόφορος Σουγανίδης: <i>Μορφοσυντακτικά λάθη μαθητών Τάξεων Υποδοχής που διδάσκονται την Ελληνική ως Γ2</i>	741
Stamatia Michalopoulou: <i>Third Language Acquisition. The Pro-Drop-Parameter in the Interlanguage of Greek students of German</i>	759
Vicky Nanousi & Arhonto Terzi: <i>Non-canonical sentences in agrammatism: the case of Greek passives</i>	773
Καλομοίρα Νικολού, Μαρία Ξεφτέρη & Νίτσα Παραχεράκη: <i>Το φαινόμενο της σύνθεσης λέξεων στην κυκλαδοκρητική διαλεκτική ομάδα</i>	789
Ελένη Παπαδάμου & Δώρας Κ. Κυριαζής: <i>Μορφές διαβαθμιστικής αναδίπλωσης στην ελληνική και στις άλλες βαλκανικές γλώσσες</i>	807
Γεράσιμος Σοφοκλής Παπαδόπουλος: <i>Το δίπολο «Εμείς και οι Άλλοι» σε σχόλια αναγνωστών της Lifo σχετικά με τη Χρυσή Αυγή</i>	823
Ελένη Παπαδοπούλου: <i>Η συνδυαστικότητα υποκοριστικών επιθημάτων με β' συνθετικό το επίθημα -άκι στον διαλεκτικό λόγο</i>	839
Στέλιος Πιπερίδης, Πένυ Λαμπροπούλου & Μαρία Γαβριηλίδου: <i>clarin:el. Υποδομή τεκμηρίωσης, διαμοιρασμού και επεξεργασίας γλωσσικών δεδομένων</i>	851
Maria Pontiki: <i>Opinion Mining and Target Extraction in Greek Review Texts</i>	871
Anna Roussou: <i>The duality of mipos</i>	885

Stathis Selimis & Demetra Katis: <i>Reference to static space in Greek: A cross-linguistic and developmental perspective of poster descriptions</i>	897
Evi Sifaki & George Tsoulas: <i>XP-V orders in Greek</i>	911
Konstantinos Sipitanos: <i>On desiderative constructions in Naousa dialect</i>	923
Eleni Staraki: <i>Future in Greek: A Degree Expression</i>	935
Χριστίνα Τακούδα & Ευανθία Παπαευθυμίου: <i>Συγκριτικές διδακτικές πρακτικές στη διδασκαλία της ελληνικής ως Γ2: από την κριτική παρατήρηση στην αναπλαισίωση</i>	945
Alexandros Tantos, Giorgos Chatziioannidis, Katerina Lykou, Meropi Papatheohari, Antonia Samara & Kostas Vlachos: <i>Corpus C58 and the interface between intra- and inter-sentential linguistic information</i>	961
Arhonto Terzi & Vina Tsakali: <i>The contribution of Greek SE in the development of locatives</i>	977
Paraskevi Thomou: <i>Conceptual and lexical aspects influencing metaphor realization in Modern Greek</i>	993
Nina Topintzi & Stuart Davis: <i>Features and Asymmetries of Edge Gemimates</i>	1007
Liana Tronci: <i>At the lexicon-syntax interface Ancient Greek constructions with ἔχειν and psychological nouns</i>	1021
Βίλλυ Τσάκωνα: <i>«Δημοκρατία είναι 4 λύκοι και 1 πρόβατο να ψηφίζουν για φαγητό»:Αναλύοντας τα ανέκδοτα για τους/τις πολιτικούς στην οικονομική κρίση</i>	1035
Ειρήνη Τσαμαδού- Jacobberger & Μαρία Ζέρβα: <i>Εκμάθηση ελληνικών στο Πανεπιστήμιο Στρασβούργου: κίνητρα και αναπαραστάσεις</i> ...	1051
Stavroula Tsiplakou & Spyros Armostis: <i>Do dialect variants (mis)behave? Evidence from the Cypriot Greek koine</i>	1065
Αγγελική Τσόκογλου & Σύλα Κλειδή: <i>Συζητώντας τις δομές σε -οντας</i>	1077

Αλεξιάννα Τσότσου:	
<i>Η μεθοδολογική προσέγγιση της εικόνας της Γερμανίας στις ελληνικές εφημερίδες</i>	1095
Anastasia Tzilinis:	
<i>Begründendes Handeln im neugriechischen Wissenschaftlichen Artikel: Die Situierung des eigenen Beitrags im Forschungszusammenhang.....</i>	1109
Κυριακούλα Τζωρτζάτου, Αργύρης Αρχάκης, Άννα Ιορδανίδου & Γιώργος Ι. Ευδόπουλος:	
<i>Στάσεις απέναντι στην ορθογραφία της Κοινής Νέας Ελληνικής: Ζητήματα ερευνητικού σχεδιασμού</i>	1123
Nicole Vassalou, Dimitris Papazachariou & Mark Janse:	
<i>The Vowel System of Mišótika Cappadocian</i>	1139
Marina Vassiliou, Angelos Georganas, Prokopis Prokopidis & Haris Papageorgiou:	
<i>Co-referring or not co-referring? Answer the question!.....</i>	1155
Jeroen Vis:	
<i>The acquisition of Ancient Greek vocabulary.....</i>	1171
Christos Vlachos:	
<i>Mod(aliti)es of lifting wh-questions.....</i>	1187
Ευαγγελία Βλάχου & Κατερίνα Φραντζή:	
<i>Μελέτη της χρήσης των ποσοδεικτών λίγο-λιγάκι σε κείμενα πολιτικού λόγου</i>	1201
Madeleine Voga:	
<i>Τι μας διδάσκουν τα ρήματα της ΝΕ σχετικά με την επεξεργασία της μορφολογίας.....</i>	1213
Werner Voigt:	
<i>«Σεληνάκι μου λαμπρό, φέγγε μου να περπατώ ...» oder: warum es in dem bekannten Lied nicht so, sondern eben φεγγαράκι heißt und ngr. φεγγάρι</i>	1227
Μαρία Βραχιονίδου:	
<i>Υποκοριστικά επιρρήματα σε νεοελληνικές διαλέκτους και ιδιώματα</i>	1241
Jeroen van de Weijer & Marina Tzakosta:	
<i>The Status of *Complex in Greek.....</i>	1259
Theodoros Xioufis:	
<i>The pattern of the metaphor within metonymy in the figurative language of romantic love in modern Greek.....</i>	1275

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Αλεξιάννα Τσότσου
Πανεπιστήμιου του Αμβούργου
tsotsou@gmail.com

Abstract

The study is part of a large project about the image of Germany in the Greek press from a linguistic perspective. The purpose of this paper is on the one hand to define the term image combining the tradition of social psychology and linguistics and on the other hand to present the methodological approach of this image. This approach is based on a combination of quantitative and qualitative analysis, namely the combination of corpus linguistics and discourse analysis.

Λέξεις- κλειδιά: Κριτική Ανάλυση Λόγου, σώμα κειμένων, εικόνα (image), downsizing

1. Εισαγωγή

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει τη μεθοδολογική προσέγγιση της εικόνας των Γερμανών στις ελληνικές εφημερίδες, η μελέτη της οποίας αποτελεί αντικείμενο μιας μεγαλύτερης εργασίας που βρίσκεται σε εξέλιξη και εξετάζει την εικόνα αυτή σε τέσσερις εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας σε ένα ευρύ πολιτικό φάσμα στο χρονικό διάστημα 2001-2013.

Στόχος της είναι καταρχάς η οριοθέτηση της έννοιας της εικόνας, η οποία απαντά σε διαφορετικούς κλάδους, όπως η κοινωνική ψυχολογία, η γλωσσολογία και η κριτική ανάλυση λόγου. Η εργασία επιχειρεί να συνδυάσει τις τρεις προοπτικές και να καλύψει με αυτόν τον τρόπο το υφιστάμενο κενό. Η οριοθέτηση αυτή είναι απαραίτητη για

την επιλογή της κατάλληλης μεθοδολογικής προσέγγισης, της οποίας η παρουσίαση αποτελεί το δεύτερο και βασικό στόχο της εργασίας. Η προσέγγιση αυτή βασίζεται στο συνδυασμό ποσοτικής και ποιοτικής ανάλυσης και επιτρέπει την πολύπλευρη μελέτη της εικόνας διαχρονικά και συγχρονικά. Για το συνδυασμό ποσοτικής και ποιοτικής ανάλυσης είναι απαραίτητη η κατασκευή ενός πλήρους σώματος κειμένων, το οποίο μελετάται ποσοτικά και στη συνέχεια η κατασκευή ενός μικρότερου σώματος κειμένων (downsizing), το οποίο μελετάται ποιοτικά. Για να γίνει κατανοητή η προσέγγιση αυτή παρατίθενται και συγκεκριμένα παραδείγματα.

2. Η έννοια της εικόνας

2.1. Στην κοινωνική ψυχολογία

Η έννοια της εικόνας (image) έχει χρησιμοποιηθεί κυρίως από τη σκοπιά της κοινωνικής ψυχολογίας ως η νοητική οντότητα που αποτελείται από το σύνολο των απόψεων, ιδεών και συναισθημάτων ενός ατόμου ή της πλειοψηφίας κάποιων ατόμων απέναντι σε μια ομάδα (Lippmann 1922, Kleining 1969). Η εικόνα μπορεί να περιλαμβάνει θετικά και αρνητικά χαρακτηριστικά και, σε αντίθεση με τις άλλες κατηγορίες των στερεοτυπικών συστημάτων (στερεότυπα και προκαταλήψεις), ενσωματώνει και αντικειμενικά γεγονότα, διότι η εικόνα έχει μεγαλύτερη ικανότητα στις αλλαγές και είναι περισσότερο ανοιχτή σε νέες πληροφορίες (Allport 1954).

Οι μελέτες που έχουν ασχοληθεί με την εξέταση της εικόνας διαφόρων ομάδων και ιδιαίτερα με την εικόνα της Γερμανίας σε διάφορες χώρες στο πλαίσιο της κοινωνικής ψυχολογίας έχουν μελετήσει κυρίως κείμενα των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και μάλιστα των εφημερίδων (Böhme-Durr 2000, Schramm 2007, Kittl 2009, Demleitner 2010). Όμως, αντικείμενό τους είναι το περιεχόμενο αυτών των κειμένων και όχι τα γλωσσικά μέσα που το πραγματώνουν.

2.2. Στη γλωσσολογία

Στη γλωσσολογία έχει μελετηθεί η εικόνα ως γλωσσική κατασκευή της παραπάνω νοητικής οντότητας από το Vogel (2010a, 2010b, 2012) (Linguistische Imageanalyse). Σε αυτή την προσέγγιση, η οποία πλησιάζει πολύ και στην προσέγγιση της παρούσας εργασίας, η εικόνα αποτελείται από τα περιγραφόμενα αντικείμενα και

γεγονότα, από τη νοητική τους κατασκευή από τον ομιλητή και από τη γλωσσική τους πραγματώση (Vogel 2010b: 348) και χαρακτηρίζεται τόσο από ενότητα όσο και από διαφορετικότητα (Vogel 2012: 152). Η μεθοδολογική προσέγγιση της εικόνας σε αυτή την προοπτική στηρίζεται κυρίως στην ανεύρεση των επαναλαμβανόμενων τυπικών γλωσσικών σχημάτων με τα εργαλεία της γλωσσολογίας σωμάτων κειμένων (corpus linguistics) και προχωράει σε μια λιγότερο ποσοτική ανάλυση μόνο στο στενό συγκείμενο της Key Word in Concordance (KWIC) χωρίς να εξετάζει μεγαλύτερα κείμενα και το περικείμενο.

2.3. Στην κριτική ανάλυση λόγου

Το αντίθετο συμβαίνει στην κριτική ανάλυση λόγου, όπου εξετάζεται μέσω της ποιοτικής και λεπτομερούς ανάλυσης ολόκληρων κειμένων, η αναπαράσταση στο λόγο (discourse) ομάδων και ατόμων και η διαλεκτική σχέση αυτής της αναπαράστασης με συγκεκριμένες ιδεολογίες και το περικείμενο (Van Dijk 1993, Fairclough & Wodak 1997). Στην κριτική ανάλυση λόγου ο όρος «εικόνα» δεν χρησιμοποιείται, αλλά αντί αυτού χρησιμοποιείται ο όρος «αναπαράσταση στο λόγο» (discursive representation) και επιχειρείται να αναλυθεί ο τρόπος, με τον οποίο η αναπαράσταση αυτή αντανακλά την ιδεολογία της κοινωνίας ή ενός συγκεκριμένου φορέα απέναντι σε μία ομάδα αλλά και το πώς μέσω του λόγου επηρεάζεται η κοινωνία και κατασκευάζονται αρνητικά οι ομάδες που δεν ανήκουν στην ομάδα του υποκειμένου. Με την προσέγγιση αυτή μελετάται η κατά κανόνα αρνητική αναπαράσταση κοινωνικών μειονοτήτων, οι οποίες βρίσκονται σε μειονεκτική θέση και υφίστανται διακρίσεις και ρατσισμό (Van Dijk 1991, Wodak & Van Dijk 2000), δεν μελετάται όμως η αναπαράσταση ομάδων που δεν βρίσκονται σε τέτοια μειονεκτική θέση, όπως η Γερμανία σε σχέση με την Ελλάδα.

2.4. Στην παρούσα εργασία

Η παρούσα εργασία συνδυάζει τις τρεις προοπτικές και καλύπτει το υφιστάμενο κενό. Συγκεκριμένα, η εικόνα νοείται, όπως και στην προσέγγιση του Vogel, τόσο ως νοητική κατασκευή όσο και ως η γλωσσική κατασκευή που την πραγματώνει. Παράλληλα, για την προσέγγιση αυτής της κατασκευής γίνεται συνδυασμός τόσο της ποσοτικής ανάλυσης της γλωσσολογίας σωμάτων κειμένων που επιτρέπει την ανεύρεση των επαναλαμβανόμενων, τυπικών γλωσσικών σχημάτων, όσο και της ποιοτικής ανάλυσης της κριτικής ανάλυσης λόγου, μέσω της οποίας μελετώνται ολόκληρα κείμενα και

λαμβάνεται υπόψη το κοινωνικό και πολιτικό περιεχόμενο για τη διαμόρφωσή τους. Τέλος, με το συνδυασμό αυτών των προοπτικών ερευνάται η εικόνα μιας ομάδας, η οποία δεν μειονεκτεί κοινωνικά, οικονομικά και πολιτικά σε σχέση με την ομάδα του υποκειμένου, την Ελλάδα και έτσι δεν εμπεριέχεται στις ομάδες, τις οποίες κατεξοχήν έχει μελετήσει η κριτική ανάλυση λόγου.

3. Μεθοδολογία

3.1. Σώμα κειμένων

Το πλήρες corpus αποτελείται από 13.582 άρθρα όλων των ειδών της καθημερινής και κυριακάτικης έκδοσης των εφημερίδων *Καθημερινή*, *Ριζοσπάστης*, *Το Βήμα*, *Τα Νέα* στο χρονικό διάστημα από το 2001 έως το 2013. Κριτήριο επιλογής των άρθρων ήταν να περιέχουν στον τίτλο τους το λέξιμα *γερμαν**. Έτσι επιλέγονται άρθρα τα οποία έχουν ως κύριο θέμα τη Γερμανία ή αναφέρονται στη Γερμανία και την αναφορά αυτή ο αρθρογράφος τη θεωρεί σημαντική ή ελκυστική για τον αναγνώστη, αφού ο τίτλος θεωρείται ότι έχει διπλή λειτουργία. Αφενός παρουσιάζει το θέμα και τα βασικότερα σημεία συνοπτικά και αφετέρου διεγείρει την προσοχή του αναγνώστη (Bell 1991, Morley 1998).

3.2. Downsizing

Σχετικά με το downsizing, την κατασκευή δηλαδή ενός μικρότερου σώματος κειμένων, τα οποία επιλέγονται από το πλήρες corpus για να μελετηθούν ποιοτικά, δίνονται ελάχιστες προτάσεις στη βιβλιογραφία. Η βασικότερη σχολή προκύπτει από την παράδοση του πανεπιστημίου του Lancaster (Baker et al. 2008, Khosravini 2010, Gabrielatos et al. 2011), κατά την οποία το πλήρες corpus χωρίζεται σε μηνιαία σώματα κειμένων και επιλέγονται αυτά με τα περισσότερα άρθρα, αυτοί οι μήνες δηλαδή κατά τη διάρκεια των οποίων γράφτηκαν τα περισσότερα άρθρα για το θέμα που ενδιαφέρει τον ερευνητή. Μέσω αυτού του τρόπου είναι δυνατόν τα κείμενα να συνδέονται με συγκεκριμένα γεγονότα και να λαμβάνεται υπόψη το περιεχόμενο. Στη βιβλιογραφία αναφέρεται και η πρόταση των Forchtner & Kohnraa (2012), σύμφωνα με τους οποίους τα κείμενα επιλέγονται με βάση συγκεκριμένους δείκτες της γλωσσολογίας σωμάτων κειμένων, όπως για παράδειγμα κατηγορίες N-Grams που απαντούν στο πλήρες corpus.

Στην παρούσα εργασία το downsizing γίνεται με ποιοτικά κριτήρια χωρίς τυχαία και αυθαίρετη επιλογή κειμένων. Συγκεκριμένα, από το πλήρες corpus επιλέγονται για λεπτομερέστερη ανάλυση τα άρθρα γνώμης της κυριακάτικης έκδοσης, τα οποία στο σύνολο είναι 193. Έτσι επιλέγονται άρθρα που εκφράζουν την αξιολογική άποψη του αρθρογράφου και της εφημερίδας και συνεπώς συνδέονται με την αναπαραγόμενη ιδεολογία και τα οποία λόγω των χαρακτηριστικών και της υψηλότερης κυκλοφορίας της κυριακάτικης έκδοσης απευθύνονται σε μεγαλύτερο κοινό και σχολιάζουν τα γεγονότα όλης της εβδομάδας.

3.3. Συνδυασμός ποσοτικής και ποιοτικής ανάλυσης

Τα πλεονεκτήματα αυτού του συνδυασμού συνίστανται στο συνδυασμό των πλεονεκτημάτων τόσο της ποσοτικής όσο και της ποιοτικής ανάλυσης. Συγκεκριμένα μέσω της ποσοτικής ανάλυσης και των αυτοματοποιημένων διαδικασιών της προκύπτουν αντικειμενικά αποτελέσματα που απαιτούν όσο το δυνατόν λιγότερο την υποκειμενική εμπλοκή του ερευνητή, ενώ και ο μεγάλος αριθμός κειμένων που μπορεί να μελετηθεί συνεισφέρει στην αντιπροσωπευτικότητα αυτών και των αποτελεσμάτων. Από την άλλη, η ποιοτική ανάλυση κάποιων από αυτά τα κείμενα μπορεί να οδηγήσει σε λεπτομερέστερα και πιο διαφωτιστικά στοιχεία, ενώ λαμβάνεται υπόψη και το περιεχόμενο, που μπορεί να επεξηγήσει και να ερμηνεύσει τα αποτελέσματα.

Στη βιβλιογραφία ο τρόπος αυτού του συνδυασμού ποικίλλει. Υπάρχουν μελέτες, οι οποίες δίνουν το μεγαλύτερο βάρος στην ποιοτική ανάλυση μελετώντας ένα μικρό corpus και χρησιμοποιώντας από τα εργαλεία της γλωσσολογίας σωμάτων κειμένων μόνο την KWIC (Wodak et al. 1990, Kovacs & Wodak 2003, Magalhaes 2006). Από την άλλη υπάρχουν μελέτες, οι οποίες βασίζονται κυρίως στην ποσοτική ανάλυση και δεν αναφέρουν ρητά κάποιο θεωρητικό υπόβαθρο όπως αυτό της κριτικής ανάλυσης λόγου (Stubbs 1994). Τέλος, υπάρχουν και μελέτες, οι οποίες συνδυάζουν ισόρροπα τα δύο επίπεδα (Mautner 2007, Baker et al. 2008, O'Halloran 2009).

Στην παρούσα εργασία η ποσοτική ανάλυση του πλήρους corpus βασίζεται στις αυτοματοποιημένες διαδικασίες της γλωσσολογίας σωμάτων κειμένων (corpus linguistics) (Stubbs 1996, Bubenhofer 2009), οι οποίες επιτρέπουν την εξέταση μεγάλου corpus. Οι αναλυτικές κατηγορίες είναι οι λέξεις-κλειδιά του corpus, οι συνάψεις και η σημασιολογική προσωδία του λεξήματος *γερμαν**. Η ποιοτική ανάλυση του μικρότερου corpus γίνεται με βάση την κριτική ανάλυση λόγου (Critical Discourse Analysis) (Wodak & Meyer 2001), κατά την οποία ο λόγος βρίσκεται σε διαλεκτική

σχέση με το κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό περιεχόμενο και συμβάλλει στην αναπαραγωγή ιδεολογιών. Οι αναλυτικές κατηγορίες στηρίζονται στην ιστορική προσέγγιση (Discourse Historical Approach) (Reisigl & Wodak 2001) και είναι η θεματική ανάλυση, η διακειμενικότητα και οι στρατηγικές του λόγου.

Οι στρατηγικές του λόγου (discursive strategies), με τις οποίες κατασκευάζεται θετικά η ομάδα του «εμείς» (In-group) και αρνητικά η ομάδα «των άλλων» (Out-group) παρουσιάζονται στον Πίνακα 1.

Στρατηγική	Στόχος	Γλωσσικό μέσο
Αναφορά	κατασκευή της ομάδας του «εμείς» και των «άλλων»	δεικτικές αντωνυμίες, μεταφορά, μετωνυμία, συνεκδοχή, προσωποποίηση
Κατηγορήση	χαρακτηρισμός των φορέων κάθε ομάδας θετικά αρνητικά	επίθετα, εμπρόθετες φράσεις, αναφορικές προτάσεις, μετοχές, μεταφορά, σύγκριση, μετωνυμία, υπερβολή, ευφημισμός
Επιχειρηματολογία	δικαιολόγηση των χαρακτηρισμών	τόποι, πλάνες
Προοπτική Αναπαράσταση του λόγου	έκφραση της εμπλοκής και της προοπτικής του ομιλητή	διήγηση, περιγραφή, παραπομπή, ευθύς-πλάγιος λόγος
Επίταση Μετριασμός	επίταση και μετριασμός της επιστημικής και δεοντικής κατάστασης του εκφωνήματος	υποκοριστικά, δείκτες τροπικότητας δισταγμός, υπερβολή

Πίνακας 1 | Οι στρατηγικές του λόγου για την κατασκευή της ομάδας του «εμείς» και των «άλλων»

Τα δύο σώματα κειμένων και συνεπώς η ποσοτική με την ποιοτική ανάλυση βρίσκονται σε διαλεκτική σχέση. Η μελέτη του πλήρους σώματος λαμβάνει υπόψη το περιεχόμενο, ενώ η ποιοτική ανάλυση στηρίζεται στα δεδομένα της ποσοτικής, ώστε να είναι αντιπροσωπευτική και αντικειμενική και να λαμβάνει υπόψη την τυπική γλωσσική χρήση. Οι λέξεις-κλειδιά αποτελούν το πρώτο βήμα στην ποιοτική ανάλυση των

θεμάτων και της διακεimenικότητας, ενώ οι στρατηγικές του λόγου συμπληρώνουν την κατηγορία των συνάψεων και της σημασιολογικής προσωδίας.

4. Παραδείγματα

4.1. Η θεματική ανάλυση του Ριζοσπάστη

Τα πλεονεκτήματα του συνδυασμού των δύο επιπέδων ανάλυσης μπορούν να γίνουν κατανοητά καταρχάς μέσα από τη θεματική ανάλυση της εφημερίδας Ριζοσπάστη. Αρχικά στον Πίνακα 2 παρουσιάζονται οι λέξεις-κλειδιά που απαντούν στην εφημερίδα σε μεγαλύτερη συχνότητα σε σχέση με τις υπόλοιπες εφημερίδες και στη συνέχεια, στον Πίνακα 3 παρουσιάζονται τα θέματα, με τα οποία ασχολούνται τα άρθρα γνώμης του μικρότερου corpus ύστερα από το downsizing.

Θεματικό πεδίο	Λέξεις-κλειδιά
κομμουνισμός	ΚΚΕ, ΚΝΕ, Κόμμα, εργάτες, κομμουνιστής, Σοβιέτ, λαϊκός, επανάσταση, πάλη, σύνθημα, κίνημα, ανατροπή, αριστερός, απεργία, κινητοποίηση, λαός, δράση
οι αντίθετοι	κεφάλαιο, ΝΑΤΟ, ΕΕ, καπιταλιστικός, αστικός, κυβέρνηση, μονοπώλια, ιμπεριαλιστικός
β' παγκόσμιος πόλεμος	κατοχή, πόλεμος, θύματα, στρατιώτες, στρατός, θηριωδία, ναζιστικός
πολεμικές αποζημιώσεις	αποζημιώσεις, οφειλές, Άρειος Πάγος, ολομέλεια
γερμανική πολιτική σκηνή	Βερολίνο, SPD, CDU, σοσιαλδημοκράτες, Γκέρχαρντ Σρέντερ, Άγγελα, ΟΔΓ, Μπούντεσταγκ, καγκελάριος
γερμανικός κομμουνισμός	Καρλ Λίμπκνεχτ, Ρόζα Λούξεμπουργκ, ΚΟΔΗΣΟ, ΓΛΔ, Μπίσκι, Έμπερτ, DKP, Σάιντεμαν, Νόσκε
πόλεμος στο Ιράκ	ΗΠΑ, Ιράκ, ΟΗΕ, Μπους

Πίνακας 2 | Οι λέξεις-κλειδιά στο Ριζοσπάστη

Θεματικό πεδίο	Θέματα
ελληνική οικονομική κρίση	υπεύθυνη η Γερμανία μαζί με τα αστικά κόμματα της Ελλάδας επαφές και ομιλίες Τσίπρα στη Γερμανία
γερμανική οικονομία	αρχικά βελτίωση, στην πορεία ύφεση εξαθλίωση των κατώτερων στρωμάτων
πόλεμος στο Ιράκ	μόνο επιφανειακή η διαφωνία της Γερμανίας ουσιαστικά συνεργασία με τις ΗΠΑ
Γερμανική Λαοκρατική Δημοκρατία	καλύτερες συνθήκες ζωής τότε σε σχέση με τώρα
εργατικές κινητοποιήσεις στη Γερμανία	απεργίες και διαδηλώσεις ενάντια στα αντιλαϊκά μέτρα
πολεμικές αποζημιώσεις	δίκαιο το αίτημα της Ελλάδας για διεκδίκησή τους
γερμανικές εκλογές	συνεργασία χριστιανοδημοκρατών με σοσιαλδημοκράτες προς συμφέρον του κεφαλαίου

Πίνακας 3 | Η ποιοτική θεματική ανάλυση του Ριζοσπάστη

Τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τους δύο πίνακες είναι ότι η ποσοτική ανάλυση αποτελεί το πρώτο βήμα που αποκαλύπτει στο σύνολο των άρθρων την κυριαρχία της κομμουνιστικής ιδεολογίας της εφημερίδας και την ενασχόληση με αυτή. Εξαιρέση αποτελούν ο Β' παγκόσμιος πόλεμος, οι πολεμικές αποζημιώσεις και ο πόλεμος στο Ιράκ ως γεγονός της επικαιρότητας. Η ποιοτική ανάλυση αποσαφηνίζει την ποσοτική, δείχνει με ποιον τρόπο η ιδεολογία αυτή εξειδικεύει τα θεματικά πεδία και καθορίζει την εικόνα της Γερμανίας και πώς ακόμα και το διαφανόμενο από την ποσοτική ανάλυση ως ιδεολογικά ουδέτερο γεγονός του πολέμου στο Ιράκ διαπνέεται τελικά από την ίδια ιδεολογία, η οποία θεωρεί τη Γερμανία ως μία καπιταλιστική χώρα, η οποία κατασκευάζεται στο λόγο εντελώς αρνητικά.

Συνδυάζοντας τα αποτελέσματα και των δύο επιπέδων ανάλυσης η Γερμανία παρουσιάζεται στο Ριζοσπάστη ως εύρωστη οικονομία ως προς τους δείκτες αλλά με εξαθλιωμένο ανθρώπινο δυναμικό, ως καπιταλιστική κυβέρνηση που εξυπηρετεί τα συμφέροντα του κεφαλαίου, ως ιμπεριαλιστική δύναμη που συνεργάζεται με τις ΗΠΑ και τέλος ως βασική υπεύθυνη για την κρίση στην Ελλάδα.

4.2. Ο χαρακτηρισμός της Γερμανίας στο διάστημα 2010-2013

Στον Πίνακα 4 παρουσιάζονται οι συνάψεις (+/-5) και η σημασιολογική προσωδία του λεξήματος *γερμαν** σε όλες τις εφημερίδες στο εν λόγω χρονικό διάστημα με βάση τη συγκεκριμένη αναλυτική κατηγορία της ποσοτικής ανάλυσης. Στον Πίνακα 5 παρουσιάζονται οι στρατηγικές κατηγορήσεις στα άρθρα του σώματος κειμένων για την ποιοτική ανάλυση. Μέσω αυτών θα γίνει φανερός ο χαρακτηρισμός της Γερμανίας σε αυτό το χρονικό διάστημα.

Σημασιολογική προσωδία	Συνάψεις
Γερμανία	Μέρκελ, Ά(ν)γκελα, καγκελάριος, Σόιμπλε, Βόλφγκανγκ, Βεστερβέλε, Γκίντο, Βερολίνο, Ρέσλερ, ανατολική, SPD
Ελλάδα	Ελλάδα, Αθήνα
οικονομία	οικονομικός, οικονομία, δις, τράπεζες, εξαγωγές, ανάπτυξη, αγορά, χρέος, αύξηση, επιχειρήσεις, σχέδιο, βοήθεια, ΑΕΠ, ποσοστό, εταιρείες, εργασία, κρίση, επενδύσεις, ομόλογα, εκατομμύρια
Ευρώπη	ευρώ, Ευρώπη, ΕΕ, κοινή, Ευρωζώνη
πολιτική	υπουργός, υπουργείο, κυβέρνηση, πολιτική, πρόεδρος, εκλογές, βουλή, επικεφαλής, στάση, κόμμα, υφυπουργός, βουλευτής, πολιτικοί, εξωτερικών
άλλες χώρες	Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, ΗΠΑ
Τύπος	εφημερίδα, περιοδικό, δημοσίευμα, Spiegel, συνέντευξη, ΜΜΕ

Πίνακας 4 | Οι συνάψεις και η σημασιολογική προσωδία του λεξήματος *γερμαν** στο διάστημα 2010-2013

Με βάση την ποσοτική ανάλυση στον Πίνακα 4 η σημασιολογική προσωδία του λεξήματος *γερμαν** φανερώνεται ουδέτερη με έντονη παρουσία των σημασιολογικών πεδίων της οικονομίας, της κρίσης και της πολιτικής. Η λήψη υπόψη του περικειμένου και συγκεκριμένα της κρίσης χρέους της Ευρωζώνης και της ελληνική οικονομική κρίσης στο διάστημα 2010-2013 εξηγεί αυτή την παρουσία, η οποία

Κατηγορηματικές στρατηγικές	Παραδείγματα
μεταφορές	<ul style="list-style-type: none"> • ισχυρότερος πυλώνας της Ευρώπης • μύωψ ηγεμών • Δ' Ράιχ • ατμομηχανή της ΕΕ
κατηγορούμενα	<ul style="list-style-type: none"> • κράτος που υποτιμά τους ευρωπαϊκούς του θεσμούς • μεγαλύτερη οικονομία και πλουσιότερη χώρα της Ευρώπης • ηγέτιδα δύναμη • de facto ηγεμόνας • ισχυρή • εγωιστική • λιγότερο ευρωπαϊκή • εθνοκεντρική • δέσμια των δικών της φόβων και συμφερόντων • δογματική • απρόθυμοι να βάλουν το χέρι στην τσέπη • απρόθυμοι να επιβαρύνονται με το ρίσκο της οικονομικής βοήθειας
μετοχές	<ul style="list-style-type: none"> • φοβούμενη μήπως η παγκόσμια οικονομία την καταστήσει στόχο του κάθε επαίτη • αισθανόμενοι πως έχουν πέσει θύματα κοροϊδίας • επιμένοντας ότι όλοι πρέπει να δουλεύουμε σκληρά • αφοσιωμένη στη δική της πραγματικότητα • αρνούμενη κάθε συλλογική δράση
εμπρόθετες φράσεις	<ul style="list-style-type: none"> • κάτω από τη φανατική εμμονή στο σχήμα αμαρτία-τιμωρία- εξαγνισμός • στη δυσάρεστη θέση να διαχειρισθεί τον ηγετικό ρόλο • με εγγενή πολιτική ανωριμότητα • στο ζενίθ της ισχύος της • με στενοκεφαλιά και πείσμα ιεροκήρυκα

Πίνακας 5 | Οι στρατηγικές κατηγορήσεως στο διάστημα 2010-2013

παραγκωνίζει οποιοδήποτε άλλο θεματικό πεδίο στο συγκεκριμένο του λεξήματος, όπως το ποδόσφαιρο ή η επιστήμη και οι τέχνες. Ωστόσο είναι απαραίτητη και η

ποιοτική ανάλυση, η οποία κινείται μεν θεματικά στα ίδια πεδία, όμως παρουσιάζει πολύ σαφέστερα το χαρακτηρισμό της Γερμανίας αφενός ως ηγέτιδας δύναμης της Ευρώπης και ισχυρότατης χώρας οικονομικά και πολιτικά, αφετέρου ως στενόμυαλου αντιευρωπαϊστή ηγέτη με τιμωρητική διάθεση. Η ομάδα των άλλων, στην οποία ανήκει η Γερμανία απέναντι στην Ελλάδα, παρουσιάζεται αρνητικά και ως λίγη απέναντι σε τόσο κρίσιμες περιστάσεις.

5. Συμπεράσματα

Η μεθοδολογική προσέγγιση της εικόνας στην παρούσα εργασία απαιτεί το συνδυασμό ποσοτικής και ποιοτικής ανάλυσης, που επιτρέπει την πολύπλευρη μελέτη της αφενός διαχρονικά, ώστε να διαφανεί η αλλαγή της με την πάροδο των ετών και των γεγονότων και τα τυχόν σταθερά στοιχεία της και αφετέρου συγχρονικά, ώστε να διαφανεί η στάση της κάθε εφημερίδας απέναντι στη Γερμανία, στάση που μπορεί να συνδεθεί με το προφίλ της καθεμίας. Όπως έγινε φανερό, η ποιοτική ανάλυση είναι απαραίτητη, για να αποσαφηνίσει και να φωτίσει στο πλαίσιο του περικειμένου τα αποτελέσματα της ποσοτικής ανάλυσης. Συνεπώς είναι απαραίτητο και το *down-sizing* του πλήρους *corpus*, έτσι ώστε να είναι δυνατή μιας λεπτομερούς ποιοτικής ανάλυση. Τα δύο επίπεδα ανάλυσης αλληλοσυμπληρώνονται, έτσι ώστε να εξαχθούν αντιπροσωπευτικά συμπεράσματα και να δοθεί προσοχή τόσο στην τυπική γλωσσική χρήση όσο και στις αποκλίσεις από αυτή.

Βιβλιογραφία

- Allport, Gordon. 1954. *The Nature of Prejudice*. Cambridge, Mass.: Addison – Wesley.
- Baker, Paul, Gabrielatos, Costas, KhosraviniK, Majid, Krzyzanowski, Michal, McEnery, Tony, and Wodak, Ruth. 2008. “A Useful Methodological Synergy? Combining Critical Discourse Analysis and Corpus Linguistics to Examine Discourses of Refugees and Asylum Seekers in the UK press”. *Discourse and Society* 19 (3):273–306.
- Bell, Allan. 1991. *The Language of News Media*. Oxford: Blackwell.
- Bubenhofler, Noam. 2009. *Sprachgebrauchsmuster. Korpuslinguistik als Methode der Diskurs-und Kulturanalyse*. Berlin/New York: De Gruyter.
- Böhme-Dürr, Karin. 2000. *Perspektivensuche. Das Ende des Kalten Krieges und der Wandel des Deutschlandbildes in der amerikanischen Presse (1976-1998)*. Konstanz (Hab).
- Demleitner, Elisabeth. 2010. “Gentlemen und Nazis?: nationale Stereotype in deutschen und britischen Printmedien“. PhD Diss., University of Würzburg.
- Fairclough, Norman, and Wodak, Ruth. 1997. “Critical discourse analysis.” Στο Teun Van Dijk (επιμ.), *Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction*, 258–284. London: Sage.
- Forchtner, Bernhard, and Kølvrå, Christoffer. 2012. “Narrating a ‘new Europe’: From ‘bitter past’ to self-righteousness?”. *Discourse and Society* 23 (4):377–400.
- Gabrielatos, Costas, McEnery, Tony, Diggle, Peter, and Paul Baker. 2011. “The peaks and troughs of corpus-based contextual analysis”. In *UCREL Corpus Research Seminar*: 1–51.
- KhosraviNik, Majid. 2010. “The representation of refugees, asylum seekers and immigrants in the British newspapers: A critical discourse analysis”. *Journal of language and politics* 8 (3):1–29.
- Kittl, Stefanie. 2009. “Freund, Feigling, Verräter? Das Deutschlandbild im Spiegel amerikanischer Printmedien zwischen 1998 und 2006“. PhD Diss., University of Ingolstadt.
- Kleining, Gerhard. 1969. “Image”. Στο Wilhelm Bernsdorf (επιμ.), *Wörterbuch der Soziologie*. Stuttgart.
- Kovács, Andras, and Ruth Wodak. 2003. *NATO, Neutrality and National Identity*. Vienna: Böhlau.
- Lippmann, Walter. 1922. *Public Opinion*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.
- Magalhaes, Caetano. 2006. “A Critical Discourse Analysis Approach to News Discourses and Social Practices on Race in Brazil”. *DELTA*

22(2):275–301.

- Mautner, Gerlinde. 2007. “Mining Large Corpora for Social Information. The Case of Elderly”. *Language in Society* 36 (1):51–72.
- Morley, John. 1998. *Truth to Tell: Form and Function in Newspaper Headlines*. Bologna: CLUEB.
- O’ Halloran, Kieran. 2009. “Inferencing and Cultural Reproduction: a Corpus-Based Critical Discourse Analysis”. *Text & Talk* 29 (1):21–51.
- Reisigl, Martin, and Ruth Wodak. 2001. *Discourse and discrimination: Rhetorics of racism and antisemitism*. London: Routledge.
- Schramm, Martin. 2007. *Das Deutschlandbild in der britischen Presse 1912-1919*. Akademie Verlag.
- Stubbs, M. 1994. “Grammar, Text, and Ideology: Computer-assisted Methods in the Linguistics of Representation”. *Applied Linguistics*, 15(2): 201–23.
- Stubbs, Michael. 1996. *Text and Corpus Analysis*. Oxford: Blackwell.
- Van Dijk, Teun. 1991. *Racism and the press: Critical studies in racism and migration*. Routledge.
- Van Dijk, Teun. 1993. Principles of critical discourse analysis. *Discourse & society* 4(2):249–283.
- Vogel, Friedemann. 2010a. “Ungarn – das Tor zum Westen. Das Bild Ungarns in deutschsprachigen Medien 1999 – 2009. Eine linguistische Imageanalyse“. Στο Andras Masát, and Ellen Tichy (επμ.), *Jahrbuch der ungarischen Germanistik*, 87–124. Bonn/Budapest: DAAD.
- Vogel, Friedemann. 2010b. “Linguistische Imageanalyse (LIma). Grundlegende Überlegungen und exemplifizierende Studie zum öffentlichen Image von Türken und Türkei in deutschsprachigen Medien“. *Deutsche Sprache (DS)* 4(10).
- Vogel, Friedemann. 2012. “Das LDA-Toolkit Korpuslinguistisches Analyseinstrument für kontrastive Diskurs- und Imageanalysen in Forschung und Lehre“. *Zeitschrift für angewandte Linguistik* 2012:129–165.
- Wodak, Ruth, De Cillia, Rudolf, Gruber, Helmut, Mitten, Richard, Nowak, Peter, and Johanna Pelikan. 1990. *Wir sind alle unschuldige Täter! Diskurshistorische Studien zum Nachkriegsantisemitismus*. Frankfurt-am-Main: Suhrkamp.
- Wodak, Ruth, and Teun Van Dijk. 2000. *Racism at the Top: Parliamentary Discourses on Ethnic Issues in Six European States*. Klagenfurt: Drava Verlag.
- Wodak, Ruth, and Michael Meyer. 2001. *Methods of Critical Discourse Analysis*. London: Sage.

